

תנ"ך

הוראות לנבחן

- א. משך הבחינה: שעתיים וחצי.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה ארבעה פרקים.
פרק ראשון	—	היסטוריוגרפיה ונבואה	—	(28×2)	—	56 נקודות
פרק שני	—	נושאי החובה	—	(8×3)	—	24 נקודות
פרק שלישי	—	נושאי ההרחבה	—	(8×1)	—	8 נקודות
פרק רביעי	—	קטע להבנה ולניתוח	—	(4×3)	—	12 נקודות
					—	סה"כ 100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם בלי פירושים, בלי תוספות ובלי תרגום. מותר להשתמש בתנ"ך שיש בו מפות.
- ד. הוראות מיוחדות: (1) אל תעתיק את השאלה; כתוב את מספרה בלבד. (2) התרכז בנושא. שים לב לכתב, לכתיב ולפיסוק.
- הערה: בקטעים מן התנ"ך השם המפורש בא בצורת ה'.

כתוב במחברת הבחינה בלבד, בעמודים נפרדים, כל מה שברצונך לכתוב כטיוטה (ראשי פרקים, חישובים וכדומה).
רשום "טיוטה" בראש כל עמוד טיוטה. רישום טיוטות כלשהן על דפים שמוחוץ למחברת הבחינה עלול לגרום לפסילת הבחינה!

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון — היסטוריוגרפיה ונבואה (56 נקודות)

- ענה על שתיים מן השאלות 1-3.
 בכל שאלה שבחרת, ענה על סעיף א — חובה (12 נקודות) ועל שניים מן הסעיפים ב-ד (לכל סעיף — 8 נקודות).
 (לכל שאלה — 28 נקודות).
 1. קרא מלכים א, י"ט, 1-18.

וַיִּגַד אַחֲבָב
 לְאִיזֹבֵל אֶת כָּל-אֲשֶׁר עָשָׂה אֱלֹהֵיוּ וְאֵת כָּל-אֲשֶׁר הִרְגָה אֶת-
 כָּל-הַנְּבִיאִים בְּחָרֵב: וַתִּשְׁלַח אִיזֹבֵל מַלְאָךְ אֶל-אֱלֹהֵיוּ לֵאמֹר
 כֹּה-יַעֲשֶׂוּן אֱלֹהִים וְכֹה יוֹסֶפוּן כִּי-כַעַת מַחֵר אֲשִׁים אֶת-נַפְשְׁךָ
 כַּנֶּפֶשׁ אֶחָד מֵהֶם: וַיֵּרָא וַיִּקָּם וַיֵּלֶךְ אֶל-נַפְשׁוֹ וַיֵּבֵא בָּאֵר שֶׁבַע
 אֲשֶׁר לַיהוָה וַיִּנַּח אֶת-נַעֲרוֹ שֵׁם: וְהוּא-הֵלֶךְ בַּמִּדְבָּר דֶּרֶךְ יוֹם
 וַיֵּבֵא וַיֵּשֶׁב תַּחַת רֹתֶם אַחַת וַיִּשְׁאַל אֶת-נַפְשׁוֹ לְמוֹת וַיֹּאמֶר
 רַב עֲתָה הֵ' קַח נַפְשִׁי כִּי לֹא-טוֹב אֲנִי מֵאֲבֹתַי: וַיִּשְׁכַּב
 וַיִּישָׁן תַּחַת רֹתֶם אֶחָד וְהִנֵּה-זֶה מַלְאָךְ נֹגֵעַ בּוֹ וַיֹּאמֶר לוֹ קוּם
 אֲכֹל: וַיִּפֹּט וְהִנֵּה מֵרָאשֵׁיתוֹ עֵגֶת רִעְפִּים וַעֲפַחַת מִיִּם וַיֹּאכַל
 וַיִּשָׁת וַיֵּשֶׁב וַיִּשְׁכַּב: וַיֵּשֶׁב מַלְאָךְ הֵ' שְׁנֵית וַיִּגַע-בּוֹ וַיֹּאמֶר
 קוּם אֲכֹל כִּי רַב מִמֶּךָ הַדֶּרֶךְ: וַיִּקָּם וַיֹּאכַל וַיִּשְׁתָּה וַיֵּלֶךְ
 בְּכַח הָאֲכִילָה הַהִיא אַרְבַּעִים יוֹם וְאַרְבַּעִים לַיְלָה עַד הַר
 הָאֱלֹהִים חָרֵב: וַיֵּבֵא-שֵׁם אֶל-הַמַּעֲרָה וַיִּלֶן שֵׁם וְהִנֵּה דִבְרֵ-
 הֵ' אֵלָיו וַיֹּאמֶר לוֹ מֵהֵלֶךְ פֹּה אֵלֶיךָ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי
 לָהֵ' אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת כִּי-עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-
 מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת-נְבִיאֶיךָ הִרְגוּ בְּחָרֵב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי
 וַיִּבְקְשׁוּ אֶת-נַפְשִׁי לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר צֵא וְעַמַּדְתָּ בַּהָר לִפְנֵי
 הֵ' וְהִנֵּה הֵ' עֹבֵר וְרוּחַ גְּדוּלָה וְחֹזֶק מִפְּרֻק הַרִים וּמִשֹּׁבַר
 סַלְעִים לִפְנֵי הֵ' לֹא בְרוּחַ הֵ' וְאַחַר הַרוּחַ רָעַשׁ לֹא בְרַעַשׁ
 הֵ': וְאַחַר הַרְעַשׁ אִשׁ לֹא בָאֵשׁ הֵ' וְאַחַר הָאֵשׁ קוֹל
 דְּמָמָה דְקָה: וַיְהִי כִשְׁמַע אֱלֹהֵיוּ וַיִּלֹּט פָּנָיו בְּאֹדְרֹתָיו
 וַיֵּצֵא וַיַּעֲמֵד פֶּתַח הַמַּעֲרָה וְהִנֵּה אֵלָיו קוֹל וַיֹּאמֶר מֵהֵלֶךְ
 פֹּה אֵלֶיךָ: וַיֹּאמֶר קָנָא קָנָאתִי לָהֵ' אֱלֹהֵי עֲבָאוֹת
 כִּי-עֲזָבוּ בְרִיתְךָ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת-מִזְבְּחֹתֶיךָ הָרְסוּ וְאֶת-
 נְבִיאֶיךָ הִרְגוּ בְּחָרֵב וְאוֹתָר אֲנִי לְבָדִי וַיִּבְקְשׁוּ אֶת-נַפְשִׁי
 לְקַחְתָּהּ: וַיֹּאמֶר הֵ' אֵלָיו לֶךְ שׁוֹב לְדַרְכְּךָ
 מִדְּבַרָה דְּמִשְׁק וּבָאת וּמִשַׁחַת אֶת-חֹזְאֵל לְמֶלֶךְ עַל-אַרְסִי:

טז וְאֵת יְהוָה בֶּן־נְמוּשֵׁי תַמְשַׁח לְמֶלֶךְ עַל־יִשְׂרָאֵל וְאֶת־אֱלִישֶׁע
 יז בֶּן־שַׁפְטַן מֵאֵבֶל מְחֹלָה תַמְשַׁח לְנָבִיא תַחְתִּיךָ: וְהִיָּה הַנְּמַלֵּט
 מִחֶרֶב חֲזָאֵל יָמִית יְהוָה וְהַנְּמַלֵּט מִחֶרֶב יְהוָה יָמִית אֱלִישֶׁע:
 יח וְהִשְׁאֲרֵתִי בְיִשְׂרָאֵל שְׁבַע־עַת אֲלָפִים כָּל־הַבְּרָכִים אֲשֶׁר לֹא־
 כָּרְעוּ לַפֶּעַל וְכָל־הַפָּה אֲשֶׁר לֹא־נָשַׁק לוֹ:

ענה על סעיף א – חובה.

א. קרא פסוקים 1-14 שלפניך.

(1) יש הטוענים שאלהו אינו פועל כפי שמצפים שנביא יפעל.

בסס טענה זו על פי שלוש דוגמאות משלושה פסוקים שונים. הסבר את דבריך. (9 נקודות)

(2) כתוב סיבה אפשרית לאחת מן הפעולות של אלהו, שהזכרת בתת־סעיף (1). (3 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 5-8 שלפניך וגם **מלכים א**, י"ז, 13-15.

(1) מהו הדמיון בין המעשה שעשה אלהו למען האלמנה ובין המעשה שעשה המלאך למען אלהו?

הסבר, ובסס את דבריך על הכתוב. (3 נקודות)

(2) הסבר מה אפשר ללמוד מן הדמיון בין המעשים האלה על הדרך שבה היה אלהו צריך לנהוג בהתנהלותו

מול העם. (5 נקודות)

ג. קרא את המדרש שלפניך.

אלהו תבע כבוד האב [אלוהים] ולא כבוד הבן [עם ישראל] (אבות דרבי נתן, מ"ז).

(1) על פי פסוקים 10-14 שלפניך, הסבר את דברי המדרש על אלהו. בסס את דבריך על הכתוב. (5 נקודות)

(2) קרא גם **ירמיה**, ז', 16.

על פי פסוק זה אפשר לטעון כי ירמיהו ביקש לתבוע את "כבוד הבן". הסבר קביעה זו. (3 נקודות)

ד. (1) על פי פסוק 16 בקטע **ממלכים א** שלפניך, ה' מורה לאלהו למשוח את אלישע לנביא תחתיו. מהי הסיבה

להוראה זו על פי פסוק 4? (4 נקודות)

(2) מדברי הנביא מלאכי עולה כי ה' הועיד לאלהו גם תפקיד של משכין שלום בין אבות לבנים: "הנה אנכי

שלח לכם את אֱלִיָּה הנביא ... והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם ..." (מלאכי, ג', 23-24).

מדוע, לדעתך, אלוהים עדיין רוצה בשליחות של אלהו? (4 נקודות)

מלכים ב, כ"א, 13-1

בֵּן-
א שְׁתַּיִם עֲשָׂה שְׁנָה מִנְּשָׂה בְּמִלְכּוֹ וְחֲמִשִּׁים וְחֲמִשׁ שָׁנָה מֶלֶךְ
ב בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אִמּוֹ חַפְצִי-בָהּ: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' ה'
ג כַּתּוֹעֲבֹת הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הוֹרִישׁ ה' מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיֵּשֶׁב
ד וַיִּבֶן אֶת-הַבְּמֹת אֲשֶׁר אִבְדּוּ חִזְקִיָּהוּ אָבִיו וַיִּקַּס מִזְבְּחֹת
ה לַבַּעַל וַיַּעַשׂ אֲשֶׁרָה כַּאֲשֶׁר עָשָׂה אַחָאָב מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁתַּחֲוֶה
ו לְכָל-עֲבָא הַשָּׁמַיִם וַיַּעֲבֹד אֹתָם: וּבְנָה מִזְבְּחֹת בְּבֵית ה' ה'
ז אֲשֶׁר אָמַר ה' בִּירוּשָׁלַם אֲשִׁים אֶת-שְׁמִי: וַיִּבֶן מִזְבְּחֹת
ח לְכָל-עֲבָא הַשָּׁמַיִם בְּשְׁתֵּי חֲצֵרוֹת בֵּית-ה' ה': וְהֵעֲבִיר אֶת-
ט בְּנוֹ בָּאֵשׁ וְעוֹנָן וְנַחֲשׁ וְעֵשָׂה אוֹב וַיִּדְעֲנִים הַרְבֵּה לַעֲשׂוֹת הָרַע
י בְּעֵינֵי ה': לְהַכְעִיִם: וַיִּשֶׂם אֶת-פֶּסֶל הָאֲשֶׁרָה אֲשֶׁר עָשָׂה
יא בְּבֵית אֲשֶׁר אָמַר ה' אֶל-דָּוִד וְאֶל-שְׁלֹמֹה בְּנוֹ בְּבֵית הַזֶּה
יב וּבִירוּשָׁלַם אֲשֶׁר בַּחֲרַתִּי מִכָּל שְׁבֹטֵי יִשְׂרָאֵל אֲשִׁים אֶת-שְׁמִי
יג לְעוֹלָם: וְלֹא אֶסִּיף לְהַנִּיד רַגְלֵי יִשְׂרָאֵל מִן-הָאָדָמָה אֲשֶׁר
יד נָתַתִּי לָאֲבוֹתָם רֶקֶב אֲסִי-יִשְׁמְרוּ לַעֲשׂוֹת כְּכֹל אֲשֶׁר צִוִּיתִים
טו וּלְכָל-הַתּוֹרָה אֲשֶׁר-צִוִּיה אֹתָם עֲבָדֵי מֹשֶׁה: וְלֹא שָׁמְעוּ וַיִּתְעַס
טז מִנְּשָׂה לַעֲשׂוֹת אֶת-הָרַע מִן-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִשְׁמִיד ה' מִפְּנֵי
יז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּדְבַר ה' בְּיַד-עֲבָדָיו הַנְּבִיאִים לֵאמֹר: יַעַן
יח אֲשֶׁר עָשָׂה מִנְּשָׂה מֶלֶךְ-יְהוּדָה הַתַּעֲבֹת הָאֵלֶּה הָרַע מִכָּל
יט אֲשֶׁר-עָשׂוּ הָאֲמֹרִי אֲשֶׁר לִפְנֵינוּ וַיַּחֲטֵא גַם-אֶת-יְהוּדָה
כ בְּגִלּוּלָיו: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
כא הֲנִנִּי מִבֵּיא רָעָה עַל-יְרוּשָׁלַם וְיְהוּדָה אֲשֶׁר כָּל-שָׁמְעוּ
כב תַּצְלִנָּה שְׁתֵּי אֲזִנָּיו: וְנִטִּיתִי עַל-יְרוּשָׁלַם אֶת קוֹ שִׁמְדוֹן וְאֶת-
כג מִשְׁקַלֹּת בֵּית אַחָאָב וּמַחֲיִיתִי אֶת-יְרוּשָׁלַם כַּאֲשֶׁר-יִמְחָה
כד אֶת-הַצִּלְחַת מוֹחָה וְהַפֶּךְ עַל-פָּנָה:

שמעה

טז
 וְגַם
 דָּם נָקִי שִׁפְךָ מִנִּשְׂאָה הַרְבֵּה מְאֹד עַד אֲשֶׁר-מָלֵא אֶת-יְרוּשָׁלַם
 פָּה לִפְנֵי לִבְד מַחְטָאתוֹ אֲשֶׁר הִחְטִיֵּא אֶת-יְהוּדָה לַעֲשׂוֹת
 יז הָרַע בְּעֵינֵי ה' וַיִּתֵּר דְּבָרֵי מִנְשָׂה וְכָל-אֲשֶׁר עָשָׂה וַחְטָאתוֹ
 אֲשֶׁר חָטָא הֲלֵא-הֵם כְּתוּבִים עַל-סֵפֶר דְּבָרֵי הַיָּמִים לַמְּלָכִי
 יח יְהוּדָה: וַיִּשְׁכַּב מִנְשָׂה עִם-אֲבֹתָיו וַיִּקְבֹּר בְּגִן-בֵּיתוֹ בְּגִן-עֲזָא
 יט וַיִּמְלֹךְ אֲמוֹן בְּנוֹ תַחְתָּיו: בֶּן-עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם
 שָׁנָה אֲמוֹן בַּמְּלָכוֹ וּשְׁתַּיִם שָׁנִים מֶלֶךְ בִּירוּשָׁלַם וְשֵׁם אֲמוֹ
 כ מִשְׁלֹמֵת בַּת-חֲרוּץ מִן-יִטְבָּה: וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה' כַּאֲשֶׁר
 כא עָשָׂה מִנְשָׂה אָבִיו: וַיֵּלֶךְ בְּכָל-הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר-הֵלֵךְ אָבִיו וַיַּעֲבֹד
 כב אֶת-הַגִּלְלִים אֲשֶׁר עָבַד אָבִיו וַיִּשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם: וַיַּעֲזֹב אֶת-ה'
 כג אֱלֹהֵי אֲבֹתָיו וְלֹא-הֵלֵךְ בְּדֶרֶךְ ה': וַיִּקְשְׁרוּ עַבְדֵי-אֲמוֹן עָלָיו
 כד וַיִּמְיתוּ אֶת-הַמֶּלֶךְ בְּבֵיתוֹ: וַיֵּךְ עִם-הָאָרֶץ אֶת כָּל-הַקְּשָׁרִים
 עַל-הַמֶּלֶךְ אֲמוֹן וַיִּמְלִיכוּ עַם-הָאָרֶץ אֶת-יָאֲשִׁיהוּ בְּנוֹ תַחְתָּיו:

ענה על סעיף א – חובה.

א. (1) קרא פסוקים 1-11 שלפניך.

אפשר למיין לשלושה סוגים את החטאים של המלך מנשה בתחום הדת:

— עבודת אלילים

— שילוב עבודת אלילים בעבודת ה'

— ביטול הרפורמה בתחום הדת

הבא מן הפסוקים האלה ראייה לכל אחד מסוגי החטאים האלה, והסבר את דבריך. (8 נקודות)

(2) סופו של מנשה, המתואר בפסוקים 17-18, מנוגד לתפיסת הגמול שבמקרא. הסבר קביעה זו. (4 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. קרא פסוקים 3-7 שלפניך וגם מלכים א, ט"ז, 31-33.

(1) גם אחאב וגם מנשה חטאו בעבודת הבעל והאשרה, אך מעשיו של מנשה פגעו בעבודת ה' יותר ממעשיו

של אחאב. הוכח קביעה זו. הסבר את דבריך ובסס אותם על הכתוב. (5 נקודות)

(2) הזכרת בית אחאב וגורלו בפסוק 13 שלפניך רומזת על הרעה הצפויה ליהודה בשל חטאי מנשה.

הסבר מהי הרעה הצפויה ליהודה. (3 נקודות)

(שים לב: סעיפים ג-ד של השאלה בעמוד הבא.)

ג. קרא פסוקים 16-24 שלפניך.

(1) על פי המסופר על מנשה בפסוק 16 ועל פי המסופר על אמון בפסוקים 19-22, הסבר מדוע המלכת יאשיהו עלולה לעורר תמיהה. (4 נקודות)

(2) על פי הכתוב ב**שמואל ב**, ז', 13-17, מהו ההסבר האפשרי להמלכת יאשיהו? (4 נקודות)

ד. קרא גם **דברי הימים ב**, ל"ג, 10-16.

(1) על פי הנאמר בקטע זה **מדברי הימים ב**, מהו ההסבר האפשרי לשלטון הממושך של מנשה? בסס את דבריך על הכתוב. (4 נקודות)

(2) קרא את דברי החוקרים י' פינקלשטיין ונ"א סילברמן שלפניך.

ומנשה הוא המלך ששיקם את יהודה, הוא ניהל מדיניות [...] מזהירה של שיתוף פעולה עם אשור, והביא לפריחה הגדולה מכולן.

(י' פינקלשטיין, ונ"א סילברמן, "ארכאולוגיה ומקרא בפרוש האלף השלישי: מבט מן המרכז", **קתדרה** 100, עמ' 50-51)

על פי התיאור של פינקלשטיין וסילברמן, מהו ההסבר האפשרי לשלטון הממושך של מנשה? (4 נקודות)

שים לב:
המשך הבחינה בעמוד 8.

א שְׁמְעוּ הַדְּבָר הַזֶּה
 ב פְּרוֹת הַבָּשָׂן אֲשֶׁר בְּהַר שְׁמֵדוֹן הָעֵשְׂקוֹת דְּלִים הָרִצְצוֹת
 אֲבִיוֹנִים הָאֹמְרוֹת לְאֲדֹמֵיהֶם הַבִּיֵּאָה וְנִשְׁתָּה: נִשְׁפַּע אֲדֹנִי
 הַיְיָ בְּקִדְשׁוֹ כִּי הִנֵּה יָמִים בָּאִים עֲלֵיכֶם וְנִשְׂא אֶתְכֶם
 ג בְּצִנּוֹת וְאַחֲרֵיתֶכֶן בְּסִירוֹת דּוּגָה: וּפְרָצִים תִּצְאָנָה אִשָּׁה נִגְדָה
 ד וְהִשְׁלַכְתֶּנָּה הֵרֵמוּנָה נְאֻם-יְיָ: בָּאוּ בֵּית-אֵל וּפִשְׁעוּ
 הַגְּלָגֶל הַרְבּוֹ לִפְשָׁע וְהִבִּיאוּ לְבִקְרֹ וּבְחִיכֶם לְשִׁלְשֵׁת יָמִים
 ח מֵעֲשָׂרְתֵיכֶם: וְקִטְרֹ מִחֲמִיל תּוֹדָה וְקִרְאוּ נְדָבוֹת הַשְּׁמִיעוּ כִּי
 ו כֵּן אֶהְבֶּתֶם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל נְאֻם אֲדֹנִי יְיָ: וְגַם אֲנִי נָתַתִּי לָכֶם
 ז נִקְיוֹן שְׁנַיִם בְּכָל-עֲדֵיכֶם וְחָסַר לָחֶם בְּכָל מְקוֹמֵיכֶם וְלֹא-
 שְׁבַתְתֶּם עָדֵי נְאֻם-יְיָ: וְגַם אֲנֹכִי מִנְעַתִּי מִכֶּם אֶת-הַגֹּשֶׁם
 בְּעוֹד שְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים לְקִצִּיר וְהִמְטַרְתִּי עַל-עֵיר אַחַת וְעַל-
 עֵיר אַחַת לֹא אֲמַטִּיר חֶלְקָה אַחַת תִּמְטֹר וְחֶלְקָה אֲשֶׁר-לֹא-
 ח תִּמְטֹר עָלֶיהָ תִּיבֹשׁ: וְנָעוּ שְׂתֵימֵי שְׁלֹשׁ עָדִים אֶל-עֵיר אַחַת
 ט לְשִׁתּוֹת מַיִם וְלֹא יִשְׁפְּעוּ וְלֹא-שְׁבַתְתֶּם עָדֵי נְאֻם-יְיָ: הַכִּיתִי
 י אֶתְכֶם בְּשֹׁדְפוֹן וּבִירְקוֹן הַרְבּוֹת גְּנוֹתֵיכֶם וּכְרָמֵיכֶם וְתֵאֱמַנְיֶכֶם
 וְזִיתֵיכֶם יֹאכַל הַגִּזְם וְלֹא-שְׁבַתְתֶּם עָדֵי נְאֻם-יְיָ: שְׁלַחְתִּי
 בְּכֶם דָּבָר בְּדֶרֶךְ מִצְרַיִם הַרְגָתִי בַּחֲרֹב בַּחוּרֵיכֶם עִם שְׁבִי
 סוּסֵיכֶם וְאַעֲלֶה בְּאֵשׁ מַחְנִיכֶם וּבְאַפְכֶם וְלֹא-שְׁבַתְתֶּם עָדֵי
 יא נְאֻם-יְיָ: הִפְכֵתִי בְּכֶם כְּמֵהִפְכַת אֱלֹהִים אֶת-סֶדֶם
 וְאֶת-עַמּוּדָה וְתִהְיֶוּ כְּאוֹד מִצֵּל מִשְׁרָפָה וְלֹא-שְׁבַתְתֶּם עָדֵי
 נְאֻם-יְיָ:

ענה על סעיף א – **חובה**.

א. (1) בפסוקים 1-3 נרמז מאורע גורלי העתיד להתרחש בגלל חטאי העם.

מהו המאורע, ובאיזו שנה (לועזית) הוא התרחש? (3 נקודות)

(2) למאורע זה קדמו אסונות שנועדו להזהיר את העם.

על פי פסוקים 6-11, הסבר שלושה אסונות שהתרחשו, וכתוב מדוע נאלץ ה' להעניש את עמו. בסס את

תשובתך על שלושה פסוקים שונים. (9 נקודות)

ענה על שניים מן הסעיפים ב-ד.

ב. (1) על פי פסוק 1 שלפניך, יש הטוענים כי נשות שומרון ובעליהן היו שותפים לדבר עבירה. הסבר ובסס טענה זו

על הכתוב. (3 נקודות)

(2) קרא גם **מלכים א**, כ"א, 6-7, 19.

על פי פסוקים 6-7 ועל פי פסוק 19, הסבר מדוע אחאב נחשב שותף לעבירה שתכננה איזבל. בסס את דבריך

על הכתוב. תוכל להיעזר ב**מלכים א**, כ"א, 2-3. (5 נקודות)

ג. (1) על פי פסוקים 4-5 שלפניך, הצג שתיים מן הדרישות של עמוס מן העם בתחום הפולחן, וכתוב מהי

הסתירה בין דרישות אלה ובין העמדה בנוגע לפולחן, הבאה לידי ביטוי ב**עמוס**, ה', 22-24.

(6 נקודות)

(2) קרא את דברי מצודת דוד לפסוק 5 שלפניך.

כי כן אהבתם. [...] לומר לא שאני מצווה אתכם לעשות כן באמת, אבל [...] כן אהבתם ולכן אני אומר

עשו כאשר אהבתם ותראו מה יקרה אתכם.

לפי פירוש זה, עמוס לא חרג מן העמדה שלו בנוגע לפולחן. הסבר קביעה זו. (2 נקודות)

ד. קרא פסוקים 6-11 שלפניך.

בפסוקים אלה נעשה שימוש באמצעים ספרותיים-רטוריים.

(1) בפסוקים 6-7 יש שימוש בגוף ראשון. הדגם אמצעי זה, והסבר את תפקידו בנבואה. (4 נקודות)

(2) בפסוק 11 נזכרים שני דימויים. הדגם אחד מהם, והסבר את תפקידו בנבואה. (4 נקודות)

פרק שני — נושאי החובה (24 נקודות)

ענה על שלוש מן השאלות 4-7 (לכל שאלה — 8 נקודות).

חוק

4. קרא דברים, כ"ד, 14-15; 17-22.

דברים, כ"ד, 14-15

י' לא-תֵעָשֶׂק
 שְׂכִיר עֲנִי וְאֲבִיוֹן מֵאֲחֶיךָ אוֹ מִגֵּרְךָ אֲשֶׁר בְּאֶרֶץ בְּשַׁעֲרֶיךָ:
 טו בְּיוֹמוֹ תִתֵּן שְׂכָרוֹ וְלֹא-תִבּוֹא עָלָיו הַשֶּׁמֶשׁ כִּי עֲנִי הוּא וְאֵלָיו
 הוּא נֹשֵׂא אֶת-נַפְשׁוֹ וְלֹא-יִקְרָא עָלֶיךָ אֱלֹהִים וְהָיָה בְּךָ
 חָטָא:

דברים, כ"ד, 17-22

י' לא תִטָּה
 י"ח מִשֹּׁפֵט גֵר יִתּוֹם וְלֹא תִחַבֵּל בְּגֵד אֱלֹמְנָה: וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ
 בְּמִצְרַיִם וּפְדִיךָ ה' אֱלֹהֶיךָ מִשָּׁם עַל-כֵּן אֲנִי מִצְוֶה לַעֲשׂוֹת
 י"ט אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה: כִּי תִקְצֹר קִצִּירְךָ בְשָׂדֶךָ וּשְׂכַחַת
 עֹמֵר בְּשָׂדֶה לֹא תָשׁוּב לְקַחְתּוֹ לְגֵר לִיתּוֹם וְלֵאלֹמְנָה יִהְיֶה
 כ' לְמַעַן יִבְרַכְךָ ה' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: כִּי
 תִחַבֵּט זֵיתְךָ לֹא תִפְאָר אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתּוֹם וְלֵאלֹמְנָה יִהְיֶה:
 כ"א כִּי תִבְעֹר פְּרִמְךָ לֹא תֵעוֹלֵל אַחֲרֶיךָ לְגֵר לִיתּוֹם וְלֵאלֹמְנָה יִהְיֶה:
 כ"ב וְזָכַרְתָּ כִּי עֶבֶד הָיִיתָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם עַל-כֵּן אֲנִי מִצְוֶה לַעֲשׂוֹת
 אֶת-הַדָּבָר הַזֶּה:

א. על פי קטעים אלה, סיבה מצפונית, חשש מעונש וקבלת שכר הם הסיבות לקיום החוקים שלפניך.

הסבר כל אחת מן הסיבות בהקשר לחוק הנוגע לה. (6 נקודות)

ב. מדוע יש צורך להביא סיבות רבות לקיום חוקים אלה? (2 נקודות)

וַיֵּצֵא הַשָּׁטָן
 מֵאֵת פְּנֵי ה' וַיַּךְ אֶת-אִיּוֹב בְּשַׁחֲיַן רָע מִכַּף רַגְלוֹ עַד
 קַדְקֵדָיו: וַיִּקְחֵלוּ חֲרָשׁ לְהַתְגַּרְדּוּ בּוֹ וְהוּא יֹשֵׁב בְּתוֹךְ-הָאָפֶר:
 וַתֹּאמֶר לוֹ אִשְׁתּוֹ עֲדֹךָ מִחֲזִיק בְּתַמְתְּךָ בְּרַךְ אֱלֹהִים וּמַת:
 וַיֹּאמֶר אֵלָיָה כְּדַבֵּר אַחַת הַנְּבִלוֹת תְּדַפְּרִי גַם אֶת-הַטּוֹב
 נִקְבַּל מֵאֵת הָאֱלֹהִים וְאֶת-הָרַע לֹא נִקְבַּל בְּכָל-זֹאת לֹא-
 חָטָא אִיּוֹב בְּשַׁפְּתָיו:
 וַיִּשְׁמְעוּ שְׁלֹשֶׁת וַרְעֵי אִיּוֹב אֶת כָּל-הָרָעָה הַזֹּאת הַבָּאָה עָלָיו
 וַיָּבֹאוּ אִישׁ מִמְקוֹמוֹ אֶל־יְפוֹ הַתִּימָנִי וּבִלְדָד הַשּׁוּחִי וְצוֹפָר
 הַנַּעֲמָתִי וַיּוֹעֲדוּ יַחְדָּו לָבוֹא לְגוֹדֵלוֹ וּלְנַחֲמוֹ: וַיִּשְׂאוּ אֶת-
 עֵינֵיהֶם מִרְחוֹק וְלֹא הִכִּירוּהוּ וַיִּשְׂאוּ קוֹלָם וַיִּבְכּוּ וַיִּקְרְעוּ אִישׁ
 מְעָלוֹ וַיִּזְרְקוּ עָפָר עַל-רֹאשֵׁיהֶם הַשְּׁמַיְמָה: וַיִּשְׁבוּ אֶתוֹ
 לְאָרֶץ שִׁבְעַת יָמִים וְשִׁבְעַת לַיְלוֹת וַאֲיֹן-דִּבֶּר אֵלָיו דְּבַר
 כִּי רָאוּ כִּי-גָדַל הַפָּאָב מְאֹד:

הדמויות בקטע מגיבות על אסון באמצעות דיבור או באמצעות שתיקה.

- א. (1) הבא דוגמה אחת לתגובה באמצעות דיבור, והסבר מהו המניע לדברים שנאמרו. (3 נקודות)
- (2) הבא דוגמה אחת לתגובה באמצעות שתיקה, והסבר מה המניע לתגובה זו. (3 נקודות)
- ב. לדעתך, מהי הדרך העדיפה להתמודד עם אסון, באמצעות דיבור או באמצעות שתיקה? נמק את דבריך. (2 נקודות)

נביאי אמת ונביאי שקר

6. קרא דברים, י"ח, 9-16.

ט כִּי אַתָּה בָּא אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־
 י הֵאֱלֹהֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תִלְמַד לַעֲשׂוֹת פְּתוּעֵבֶת הַגּוֹיִם הָהֵם:
 י לא־יִמָּצֵא בְּךָ מַעֲבִיר בְּנוֹ-וּבִתּוֹ בְּאֵשׁ קִסֵּם קִסְמִים מְעוֹנָן
 יא וּמְנַחֵשׁ וּמְכַשֵּׁף: וְחֹבֵר חֶבֶר וְשֹׂאֵל אוֹב וַיִּדְעֵנִי וְדָרַשׁ אֶל־
 יב הַמֵּתִים: כִּי־תוֹעֵבֶת הֵיאֵלֶּךָ פֶל־עֲשֵׂה אֱלֹהִים וּבְגִלְלֵי הַתּוֹעֵבֶת
 יג הָאֱלֹהִים הֵיאֵלֶיךָ מוֹרִישׁ אוֹתָם מִפְּנֵיךָ: תָּמִים תִּהְיֶה עִם
 יד הֵיאֵלֶיךָ: כִּי הַגּוֹיִם הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר אַתָּה יוֹרֵשׁ אוֹתָם אֶל־
 טו מְעַנְנִים וְאֶל־קִסְמִים יִשְׁמְעוּ וְאַתָּה לֹא לֵן נָתַן לְךָ הֵיאֵלֶיךָ:
 טז נְבִיא מִקְרִבְךָ מֵאֲחֵיךָ כְּמִנֵּי יָקִים לְךָ הֵיאֵלֶיךָ אֱלֹהֶיךָ תִּשְׁמָעוּן:
 טז כָּל־אֲשֶׁר־שָׁאֵלֶת מֵעַם הֵיאֵלֶיךָ בְּחֹרֵב בַּיּוֹם הַקָּהָל לֵאמֹר
 לא אֶסֶף לִשְׁמַע אֶת־קוֹל הֵיאֵלֶיךָ וְאַתָּה־הָאֵשׁ הַגְּדֹלָה הַזֹּאת
 לא־אֲרָאָה עוֹד וְלֹא אָמוֹת:

א. בקטע שלפניך מפורטים איסורים שה' גוזר על עם ישראל לפני כניסתו לארץ כנען.

מהו הנימוק לאיסורים האלה, ומהו הגורל הצפוי לעם אם יעבור על האיסורים האלה? הסבר את דבריך
 ובסס אותם על הכתוב. (4 נקודות)

ב. (1) על פי פסוקים 14-15, הסבר מהי דרך ההתקשרות בין ה' ובין עם ישראל. (2 נקודות)

(2) על פי פסוק 16, מדוע ביקש העם שה' יתקשר איתו בדרך זו? בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

תגובות על החורבן ושיבת ציון

7. קרא ישעיה, מ', 1-11.

א נַחֲמוּ נַחֲמוּ עַמִּי יֹאמֶר
 ב אֱלֹהֵיכֶם: דַּבְּרוּ עַל-לֵב יְרוּשָׁלַם וְקִרְאוּ אֵלֶיהָ כִּי מְלֹאָה
 צְבָאוֹת כִּי נִרְצָה עֲוֹנָהּ כִּי לִקְחָהּ מִיַּד ה' כַּפְּלִים בְּכָל-
 ג חַטָּאתֶיהָ: קוֹל קוֹרֵא בַּמִּדְבָּר פֶּנּוּ דֶרֶךְ ה'
 ד יִשְׂרוּ בְעֵרְבָה מִסְלָה לְאֱלֹהֵינוּ: כֹּל-גֵּיא יִנְשָׂא וְכֹל-הַר וְגִבְעָה
 ה יִשְׁפְּלוּ וְהִיא הֵעֵקֵב לְמִישׁוֹר וְהִרְכָּסִים לְבִקְעָה: וְנִגְלָה כְבוֹד
 ו ה' וְרָאוּ כָל-בֶּשֶׂר יַחְדָּו כִּי פִי ה' דִּבֶּר: קוֹל
 אֹמֵר קֹרֵא וְאֹמֵר מִה אֶקְרָא כָל-הַבֶּשֶׂר חֲצִיר וְכֹל-חֶסֶד
 ז כְּצִיץ הַשָּׂדֶה: יִבֶּשׂ חֲצִיר נָבֵל צִיץ כִּי רוּחַ ה' נִשְׁבֶּה בּוֹ
 ח אֲכַן חֲצִיר הָעֵס: יִבֶּשׂ חֲצִיר נָבֵל צִיץ וְדַבַּר אֱלֹהֵינוּ יִקּוּם
 ט לְעוֹלָם: עַל הַר-גְּבוּהָ עַל-יַד מְבַשְׂרֵת צִיּוֹן
 הַרְיָמִי בִפֶּחַ קוֹלְךָ מְבַשְׂרֵת יְרוּשָׁלַם הַרְיָמִי אֶל-תִּירְאֵי
 י אֹמְרֵי לַעֲרֵי יְהוּדָה הִנֵּה אֱלֹהֵיכֶם: הִנֵּה אֲדַנִּי ה' בַּחֹק
 יָבוֹא וְזָרְעוּ מִשְׁלָה לּוֹ הִנֵּה שָׂכְרוּ אֶתֹּו וּפְעַלְתּוֹ לִפְנֵינוּ:
 יא פָּרְעָה עָדְרוּ יִרְעָה בְּזָרְעוֹ יִקְבֹּץ טְלָאִים וּבְחִיקוֹ יִשָּׂא עֲלוֹת
 יְנֵהֶל:

הנבואות בקטע שלפניך נאמרו בעקבות הצהרת כורש.

א. מדברי השכנוע של הנביא משתמע כי לא כל העם נענה לקריאתו של כורש.

בסס קביעה זו על ראייה מפסוק 2 שלפניך, והסבר את דבריך. בתשובתך היעזר בעזרא, א', 1-4. (4 נקודות)

ב. בקטע שלפניך הנביא מתאר כמה תפקידים של האל.

ציין תפקיד אחד על פי פסוקים 3-4 ותפקיד נוסף על פי פסוקים 10-11, והסבר את התרומה של כל אחד מהם

לניסיון של הנביא לשכנע את העם להיענות לקריאה של כורש. (4 נקודות)

פרק שלישי — נושאי ההרחבה (8 נקודות)

ענה על אחת מן השאלות 8-9 (8 נקודות).

נביאי אמת ונביאי שקר

8. קרא עמוס, ז', 12-17.

יב וַיֹּאמֶר אֲמַצְיָה אֶל-
 עֲמוֹס חֲזֵה לְךָ בְּרַח-לֶךְ אֶל-אֲדָמָה יְהוּדָה וְאֶכְלֶה-שָׁם לֶחֶם וְשָׁם
 יג תִּנְבְּאָה: וּבֵית-אֵל לֹא-תוֹסִיף עוֹד לְהִנָּבֵא כִּי מִקֵּדֶשׁ-מֶלֶךְ הוּא
 יד וּבֵית מַמְלָכָה הוּא: וַיַּעַן עֲמוֹס וַיֹּאמֶר אֶל-אֲמַצְיָה לֹא-נָבִיא
 אֲנִי וְלֹא בֶן-נָבִיא אֲנִי כִּי-בֹקֵר אֲנִי וּבֹלֵם שִׁקְמִים:
 טו וַיִּקְחֵנִי ה' מֵאַחֲרֵי הַצֹּאן וַיֹּאמֶר אֵלַי ה' לֶךְ הִנְבֵּא אֶל-עַמִּי
 טז יִשְׂרָאֵל: וְעַתָּה שָׁמַע דְּבַר-ה' אַתָּה אִמֹר לֹא תִנְבֵּא עַל-
 יז יִשְׂרָאֵל וְלֹא תִטְּיֵף עַל-בֵּית יִשְׁחָק: לָכֵן כֹּה-אָמַר ה' ה'
 אֲשַׁתֶּךָ בְּעִיר תִּזְנֶה וּבְנֶיךָ וּבְנֹתֶיךָ בַּחֶרֶב יָפְלוּ וְאֲדַמְתֶּךָ בַּחֶבֶל
 תַּחְלֹק וְאַתָּה עַל-אֲדָמָה טְמֵאָה תִּמְוֹת וְיִשְׂרָאֵל גְּלָה יִגְלָה
 מֵעַל אֲדָמָתוֹ:

א. אמציה תוקף בדבריו את עמוס.

(1) הבא מן הקטע ראייה אחת לתוקפנות של אמציה והסבר אותה. (2 נקודות)

(2) מן התגובה של עמוס עולה כי דברי אמציה אינם מרתיעים אותו. בסס קביעה זו על הכתוב, והסבר את דבריך.

(3 נקודות)

ב. מדברי עמוס בפסוקים 14-15 אפשר ללמוד על מאפיינים של נביא אמת.

ציין מאפיין אחד, והסבר אותו. (3 נקודות)

תגובות על החורבן ושיבת ציון

9. קרא יחזקאל, ל"ז, 1-14.

א הִיטָה עָלַי יָד־הָיְיָ וַיּוֹצִיאֵנִי בְרוּחַ הָיְיָ וַיְנִיחֵנִי בְּתוֹךְ הַבְּקָעָה
 ב וְהִיא מְלֵאָה עֲצָמוֹת: וְהֶעֱבִירֵנִי עֲלֵיהֶם סָבִיב וְסָבִיב וְהִנֵּה
 ג רַבּוֹת מְאֹד עַל-פְּנֵי הַבְּקָעָה וְהִנֵּה יִבְשׁוֹת מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי
 ד בֶּן-אָדָם הֲתַחֲיִינָה הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר אֲדֹנָי הָיְיָ אֵתְּךָ
 ה יָדַעַת: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא עַל-הָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם
 ו הָעֲצָמוֹת הַיְבֵשׁוֹת שְׁמָעוּ דְבַר-הָיְיָ: כֹּה אָמַר אֲדֹנָי הָיְיָ:
 ז לָעֲצָמוֹת הָאֵלֶּה הִנֵּה אֲנִי מְבִיא בְכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם: וְנָתַתִּי
 ח עֲלֵיכֶם גִּידִים וְהֶעֱלֵתִי עֲלֵיכֶם בָּשָׂר וְקָרַמְתִּי עֲלֵיכֶם עוֹר וְנָתַתִּי
 ט בְּכֶם רוּחַ וְחַיִּיתֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי הָיְיָ: וְנִבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי
 י וַיְהִי-קוֹל כְּהִנְבְּאִי וְהִנֵּה-רֶעֶשׂ וַתִּקְרְבוּ עֲצָמוֹת עִצְם אֶל-
 יא עֲצָמוֹ: וְרָאִיתִי וְהִנֵּה-עֲלֵיהֶם גִּידִים וּבָשָׂר עֲלֵהּ וַיִּקְרַם עֲלֵיהֶם
 יב עוֹר מִלְּמַעַל וְרוּחַ אֵין בָּהֶם: וַיֹּאמֶר אֵלַי הִנְבֵּא אֶל-הַרוּחַ
 יג הִנְבֵּא בֶן-אָדָם וְאָמַרְתָּ אֶל-הַרוּחַ כֹּה-אָמַר אֲדֹנָי הָיְיָ:
 יד מֵאַרְבַּע רוּחוֹת בָּאֵי הַרוּחַ וּפָחִי בְּהַרוּגִים הָאֵלֶּה וַיְחִיּוּ:
 טו וְהִנְבְּאתִי כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִי וַתָּבוֹא בָהֶם הַרוּחַ וַיְחִיּוּ וַיַּעֲמְדוּ עַל-
 טז רַגְלֵיהֶם חֵיל גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד: וַיֹּאמֶר אֵלַי בֶּן-אָדָם הָעֲצָמוֹת
 טז הָאֵלֶּה כָּל-בֵּית יִשְׂרָאֵל הֵמָּה הִנֵּה אָמְרִים יִבְשׁוּ עֲצָמוֹתֵינוּ
 יז וְאָבְדָה תְּקוּמָתָנוּ נִגְזְרָנוּ לָנוּ: לָכֵן הִנְבֵּא וְאָמַרְתָּ אֲלֵיהֶם כֹּה-
 יח אָמַר אֲדֹנָי הָיְיָ הִנֵּה אֲנִי פֹתֵחַ אֶת-קַבְּרוֹתֵיכֶם וְהֶעֱלִיתִי
 יט אֶתְכֶם מִקַּבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי וְהִבְּאתִי אֶתְכֶם אֶל-אֲדַמַּת יִשְׂרָאֵל:
 כ וַיִּדְעַתֶם כִּי-אֲנִי הָיְיָ בִּפְתֹחַי אֶת-קַבְּרוֹתֵיכֶם וּבְהֶעֱלֹתִי אֶתְכֶם
 כא מִקַּבְּרוֹתֵיכֶם עִמִּי: וְנָתַתִּי רוּחִי בְכֶם וְחַיִּיתֶם וְהִנְחַתִּי אֶתְכֶם
 כב עַל-אֲדַמַּתְכֶם וַיִּדְעַתֶם כִּי אֲנִי הָיְיָ דִּבַּרְתִּי וַעֲשִׂיתִי נְאֻם-
 כג הָיְיָ:

קרא את דברי י' הופמן שלפניך.

כוחו של החזון אינו מתמצה בכשורתו בלבד, אלא בעיקר באמצעים הספרותיים שנוקט הנביא.

(י' הופמן, עולם התנ"ך, יחזקאל, תל אביב: דודזון – עתי, 1993, עמ' 184-185)

הבא מן הקטע שתי דוגמאות לאמצעים ספרותיים שונים שנקט הנביא, והסבר את תרומתו של כל אמצעי להדגשת דברי
 הבשורה של הנביא. בסס את דבריך על הכתוב.

פרק רביעי — קטע להבנה ולניתוח (12 נקודות)

ענה על שאלה 10 — חובה ועל שתיים מן השאלות 11-13 (לכל שאלה — 4 נקודות).

קרא במדבר, י"ג, 1-2, 17-33.

במדבר, י"ג, 1-2

וַיְדַבֵּר ה' אֶל-מֹשֶׁה לֵאמֹר: שְׁלַח-לְךָ אַנְשִׁים וַיְתִירוּ אֶת-
אֶרֶץ כְּנָעַן אֲשֶׁר-אֲנִי נֹתֵן לְבְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ אֶחָד אִישׁ אֶחָד
לְמִטָּה אֲבִתָּיו תִּשְׁלְחוּ כָּל נָשִׂיא בְהֵם:

במדבר, י"ג, 17-33

י וַיִּשְׁלַח אֹתָם מֹשֶׁה לְתוֹר אֶת-אֶרֶץ כְּנָעַן וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים עֲלוּ
יח זֶה בְּנֹגֵב וְעֲלִיתֶם אֶת-הָהָר: וּרְאִיתֶם אֶת-הָאָרֶץ מֵהָהוּא
וְאֶת-הָעָם הַיֹּשֵׁב עָלֶיהָ הַחֹזֵק הוּא הַרְפָּה הַמְעֻט הוּא אִם-
יט רַב: וּמַה הָאָרֶץ אֲשֶׁר-הוּא יוֹשֵׁב בָּהּ הַטּוֹבָה הוּא אִם-רָעָה
וּמַה הָעָרִים אֲשֶׁר-הוּא יוֹשֵׁב בָּהֶנָּה הַבְּמַחֲנִים אִם בְּמִבְצָרִים:
כ וּמַה הָאָרֶץ הַשְּׂמֵנָה הוּא אִם-רֵזָה הַיְשֻׁבָה עַץ אִם-אֵין
וְהַתְּחִזְקֹתֶם וְלִקְחֹתֶם מִפְּרֵי הָאָרֶץ וְהַיְמִים יָמֵי בְּפוּרֵי עֲנָבִים:
כא וַיַּעֲלוּ וַיְתִירוּ אֶת-הָאָרֶץ מִמִּדְבָּר-עַן עַד-רִחֹב לְבַא חֲמַת:
כב וַיַּעֲלוּ בְּנֹגֵב וַיָּבֹא עַד-חֲבוּרֹן וְשָׁם אַחִימֶן שִׁשִׁי וְתַלְמִי יִלְדִי
כג הָעֵנָק וְחֲבֻרֹן שִׁבְעַ שָׁנִים נִבְנְתָה לִפְנֵי עֵצֵן מִצְרַיִם: וַיָּבֹאוּ
עַד-נַחַל אֲשָׁפֹל וַיְכַרְתּוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשָׁפֹל עֲנָבִים אֶחָד
כד וַיִּשְׂאֲהוּ בַּמוֹט בַּשָּׁנִים וּמִן-הַרְמֹמִים וּמִן-הַתְּאֵנִים: לְמִקּוֹם
הַהוּא קָרָא נַחַל אֲשָׁפֹל עַל אֹדוֹת הָאֲשָׁפֹל אֲשֶׁר-כָּרְתּוּ מִשָּׁם
כה בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וַיִּשְׁבוּ מִתּוֹר הָאָרֶץ מִקֵּץ אַרְבַּעִים יוֹם: וַיֵּלְכוּ
כו וַיָּבֹאוּ אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן וְאֶל-כָּל-עַדַת בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל אֶל-
מד מִדְבַר פָּאָרָן קֹדֶשֶׁה וַיִּשְׁבוּ אֹתָם דָּבָר וְאֶת-כָּל-הָעֵדָה וַיִּרְאוּם
מז אֶת-פְּרֵי הָאָרֶץ: וַיִּסְפְּרוּ-לוֹ וַיֹּאמְרוּ בְּאָנּוּ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר
מח שְׁלַחְתָּנוּ אִגָּם זִבְת חֶלֶב וּדְבַשׁ הוּא וְזֵה-פְרִיָּהּ: אַפְס כִּי-עָז
מט הָעָם הַיֹּשֵׁב בָּאָרֶץ וְהָעָרִים בְּצֻרוֹת גְּדֹלַת מְאֹד וְגַם-יִלְדֵי
נז הָעֵנָק רְאִינוּ שָׁם: עַמְלֵק יוֹשֵׁב בָּאָרֶץ הַנֶּגֶב וְהַחֲתִי וְהַיְבוּסִי
נח וְהָאֱמֹרִי יוֹשֵׁב בְּהָר וְהַכְּנַעֲנִי יוֹשֵׁב עַל-הַיַּם וְעַל יַד הַיַּרְדֵּן:
ל וַיְהִים כָּלֵב אֶת-הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמֶר עֲלֵה נַעֲלֵה וַיִּרְשְׁנוּ
לא אֶתְּהָ כִּי-יִכּוֹל נֹכַח לָהּ: וְהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר עָלוּ עִמּוֹ אָמְרוּ לֹא

(שים לב: המשך הקטע והשאלות בעמוד הבא.)

לֹב נוֹכַל לַעֲלוֹת אֶל־הָעַם כִּי־חֹזֵק הוּא מִמֶּנּוּ: וַיֵּצִיאוּ דְבַת הָאָרֶץ
 אֲשֶׁר תָּרוּ אֶתְּה אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר הָאָרֶץ אֲשֶׁר עָבְרָנוּ
 בָּהּ לְתוֹר אֶתְּה אָרֶץ אֲכָלֶת וְיֹשְׁבֵיהָ הוּא וְכָל־הָעַם אֲשֶׁר־
 לָהּ רָאִינוּ בְּתוֹכָהּ אַנְשֵׁי מְדוּת: וְשָׁם רָאִינוּ אֶת־הַנְּפִילִים בְּנֵי
 עַנָּק מִן־הַנְּפִילִים וְנָהִי בְעֵינֵינוּ כַּחַגְבִּים וְכֵן הָיִינוּ בְעֵינֵיהֶם:

ענה על שאלה 10 — חובה.

10. בקטעים שלפניך מסופר שבני ישראל עומדים לפני כיבוש הארץ המובטחת, וכדי לבדוק אותה נשלחו מרגלים לתור את הארץ.

לפי פסוקים 17-20, הטיל משה על המרגלים שלוש משימות: לבדוק את טיב הארץ, ללמוד על עוצמתו של העם היושב בה ולהכיר את מבנה היישובים בה. הבא דוגמה לכל אחת מן המשימות האלה, והסבר כל דוגמה.

ענה על שתיים מן השאלות 11-13.

11. א. קרא פסוקים 1-2 שלפניך.

הסבר מדוע, לכאורה, משימת המרגלים מיותרת. הבא ראיה לביסוס דבריך. (2 נקודות)

ב. קרא את פירוש הנצי"ב בעניין זה.

שהרי יודע שיש ענקים שמה, ויהי הכיבוש עליהם למשא [עול כבד]. על כן רצה להשביע עינים בטוב הארץ. שיהא להם חשק נמרץ למסור נפשם עליה.

לפי פירוש זה, המשימה אינה מיותרת.

הסבר על פי הפירוש, לשם מה הוטלה המשימה על המרגלים. (2 נקודות)

12. קרא פסוקים 30-33 שלפניך.

יש הטוענים כי המרגלים חטאו כאשר בחרו להביע את עמדתם האישית בלי שהתבקשו לעשות זאת.

א. הבא שתי דוגמאות מפסוקים שונים לדיווח שיש בו הבעת עמדה אישית, והסבר אותן. (2 נקודות)

ב. הסבר אחת מן המטרות של המרגלים בהבעת העמדה האישית. (2 נקודות)

13. בפסוקים 30-33 שלפניך יש הוכחה כי לעיתים עמדת היחיד גוברת על עמדת הרוב, בעיקר כשהיחיד ניחן בתכונות מנהיגות.

א. הסבר את עמדת היחיד בנוגע לכיבוש הארץ המובעת בפסוקים אלה. בסס את דבריך על הכתוב. (2 נקודות)

ב. על פי פסוקים אלה, הצג תכונה אחת המאפיינת את מנהיגותו של אדם המביע עמדת יחיד. (2 נקודות)

בהצלחה!